

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci žalobkyně **por. Bc. M. Ž.**, bytem, zastoupené JUDr. Josefem Moravcem, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému **řediteli Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje**, se sídlem nábřeží U Přívozu 122/4, Hradec Králové, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2016, č. j. HSHK-1172-10/2016,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2016, č. j. HSHK-1172-10/2016, a rozhodnutí vedoucího oddělení právního a organizačního Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje ze dne 20. 1. 2016, č. j. HSHK-6305-11/2015, se z r u š u j í a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 17 580,50 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Josefa Moravce.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala u Krajského soudu v Hradci Králové žalobu proti v záhlaví specifikovanému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí vedoucího oddělení právního a organizačního Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje (dále též pouze „vedoucí oddělení“ a „HZS HK“) ze dne 20. 1. 2016, č. j. HSHK-6305-11/2015. Vedoucí oddělení shledal žalobkyni vinnou, že se dopustila kázeňského přestupku tím, že dne 5. listopadu 2015 napsala bez vědomí svého nadřízeného služebního funkcionáře e-mail (odeslaný ze služebního e-mailu) F. Š., projektantu informačních a komunikačních systémů Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“), ve kterém požádala, aby A. K. vyřadil „ze seznamu, kterým se info posílá“, jelikož dle vyjádření žalobkyně mělo stále platit, že web má na starosti žalobkyně a kpt. Ing. F. Ž., nikoliv A. K.. Tímto jednáním měla porušit povinnost dodržovat služební kázeň podle § 45 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), a za to jí byl dle § 51 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložen kázeňský trest – písemné napomenutí.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

[2] Žalobkyně v žalobě uvedla, že vykonává funkci tiskové mluvčí u HZS HK. V době její mateřské dovolené byla částečně zastupována paní K. Po návratu z mateřské dovolené žalobkyně předpokládala, že bude opět plně v její výhradní kompetenci jako tiskové mluvčí komunikace s panem Š., projektantem informačních a komunikačních systémů Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR. Toto vyplývalo z dlouholeté zavedené praxe v komunikaci mezi generálním ředitelstvím HZS ČR a tiskovými mluvčími a IT specialisty krajů. Vedoucí oddělení po návratu žalobkyně rozhodl pouze o rozdělení kompetencí ohledně správy webu HZS HK mezi žalobkyni a paní K. Tímto rozhodnutím nebyla žádným způsobem dotčena pravomoc žalobkyně jako tiskové mluvčí komunikovat s panem Š. z generálního ředitelství HZS ČR.

[3] Jednáním popsaným ve výrokové části napadeného rozhodnutí dle názoru žalobkyně nebyly naplněny znaky skutkové podstaty kázeňského přestupku. Podle skutkové věty rozhodnutí vedoucího oddělení totiž žalobkyně byla stíhána z důvodu, že odeslala e-mail bez vědomí vedoucího, nikoliv z důvodu obsahu daného e-mailu.

[4] Žalobkyně dále namítla, že paní K. byla zařazena na seznam pana Š. výlučně na základě uvážení pana Š., nikoliv z rozhodnutí vedoucího oddělení. Paní K. byla zařazena na e-mailový seznam pana Š. z důvodu jejího zastupování žalobkyně. Dle názoru žalobkyně bylo tedy možné očekávat, že jejím navrácením z mateřské dovolené byla komunikace žalobkyně jako tiskové mluvčí s generálním ředitelstvím HZS ČR opět v kompetenci žalobkyně a nebylo k tomuto třeba rozhodnutí vedoucího oddělení.

[5] Podle žalobkyně se žalovaný řádně nevypořádal s námitkami, které vznesla ve svém odvolání. Žalovaný ani vedoucí oddělení se dále ve svých rozhodnutích řádně nezabývali otázkou, zda žalobkyně naplnila skutkovou podstatu kázeňského přestupku podle § 45 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru. V tomto směru se nevypořádali s žalobkyní uplatněnou námitkou, že se v rámci vyšetřování celé věci měla řešit otázka, kdo ohledně webu HZS HK byl určen pro komunikaci mezi HZS HK a generálním ředitelstvím HZS ČR. Žalobkyně považuje tuto otázku za zásadní pro posouzení celé věci. Domnívá se, že doložila, že ke komunikaci s generálním ředitelstvím HZS ČR byli v jednotlivých krajích oprávněni tiskoví mluvčí a IT specialisté. Pokud tedy byla část správy webu HZS HK přenechána do kompetence paní K., nemění tato skutečnost nic na tom, že žalobkyně jako tisková mluvčí byla nadále oprávněna komunikovat s generálním ředitelstvím HZS ČR, a to prostřednictvím e-mailové seznamu pana Š. Žalobkyně předložila návrhy důkazů k prokázání svého tvrzení, že s panem Š. jsou oprávněni komunikovat tiskoví mluvčí krajů a IT specialisté a že toto odpovídá zavedené praxi. Tyto důkazy však nebyly provedeny. Provedením žalobkyní navrhovaných důkazů a zohledněním žalobkyní tvrzených námitek by bylo zřejmé, že požádáním o vyškrtnutí paní K. ze seznamu pana Š. nedošlo k personálnímu rozhodnutí.

[6] Žalobkyně dále namítla, že žalovaný nedovoleně přihlédl k přítěžujícím okolnostem (k osobnímu hodnocení žalobkyně, zejména k její schopnosti práce na PC, chování žalobkyně, jejímu výrazu, tónu hlasu apod.). Tyto skutečnosti přitom nesouvisí s meritem věci a nelze je tedy posuzovat jako přítěžující okolnosti. Výsledkem svědka kpt. JUDr. Š. pak nebylo potvrzeno subjektivní osobní hodnocení žalobkyně ze strany vedoucího. Navíc, přihlíží-li žalovaný k okolnostem přítěžujícím, je jeho povinností zohlednit rovněž okolnosti polehčující. Žalovaný však nevzal v potaz žalobkyní tvrzené polehčující okolnosti daného případu.

[7] Žalovaný se dále v odůvodnění napadeného rozhodnutí nedostatečně vypořádal s námitkami žalobkyně, že vymezení kompetencí mezi žalobkyní a paní K. po návratu žalobkyně z mateřské dovolené bylo nedostatečné a že výpověď svědka Ing. Ž. byla nevěrohodná. Žalovaný rovněž hodnotil svědeckou výpověď paní K. jiným způsobem, než jak učinil vedoucí, a to aniž by znovu sám žalovaný provedl její výsledky.

[8] Žalobkyně dále namítla, že byla potrestána až poté, co uplynula lhůta stanovená v § 186 odst. 10 zákona o služebním poměru, podle kterého lze kázeňský trest za kázeňský přestupek uložit nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy se služební funkcionář dozvěděl o jednání, které má znaky kázeňského přestupku, a nejpozději do 1 roku ode dne, kdy ke spáchání kázeňského přestupku došlo. Žalobkyně má za to, že dvoutměsíční subjektivní lhůta marně uplynula, neboť vedoucí oddělení se o odeslání e-mailu dozvěděl dne 6. 11. 2015. Žalovaný vykládá § 186 odst. 10 uvedeného zákona svévolně a extenzivním způsobem. Tvrdí-li žalovaný, že jednání žalobkyně, tedy odeslání e-mailu p. Š. dne 5. 11. 2015, naplňuje znaky kázeňského přestupku, pak by tyto znaky muselo mít od počátku a nikoliv až v závislosti na subjektivním posouzení znaků kázeňského přestupku samotným vedoucím. Žalovaný argumentuje tím, že rozhodující pro posouzení počátku běhu subjektivní dvoutměsíční lhůty pro něj byla žádost kpt. Ing. Ž., aby věc vysvětlil panu Š., a sdělení žalobkyně, že tiskoví mluvčí a IT specialisté jsou oprávněni jednat s panem Š. Žalobkyně k tomu namítla, že neměl-li tyto informace vedoucí k dispozici, je třeba danou skutečnost, s ohledem na jeho funkční zařazení, vykládat k jeho tíži.

[9] Žalobkyně navrhla zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného, stejně jako jemu předcházejícího rozhodnutí správního orgánu I. stupně a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

[10] Žalobkyně doplnila žalobu podáním ze dne 23. 6. 2016, v němž však v zásadě pouze rozvedla argumentaci uplatněnou již v samotné žalobě.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného a replik žalobkyně

[11] Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobkyně není trestána za to, že odeslala e-mail, ale za to, že odeslala e-mail, ve kterém se dožadovala vyřazení e-mailu své kolegyně, vykonávající taktéž funkci správce webu HZS HK, z distribučního e-mailového seznamu pana Š. Jelikož distribuční e-mailový seznam je hlavním informačním zdrojem týkajícím se správy webu HZS ČR, ohrozila tím žalobkyně bez vědomí svého nadřízeného služebního funkcionáře řádný výkon pracovní činnosti paní K. Tímto svým činem tak žalobkyně porušila rozhodnutí vedoucího oddělení o tom, že po návratu žalobkyně z mateřské dovolené bude správu vykonávat nadále paní K. společně s žalobkyní (každá v určené části webu). Jelikož nebyl nastaven systém rozesílání informací od pana Š. jiným způsobem a pro výkon jakékoli kvalifikované činnosti je nutný trvalý přístup k informacím o nejnovějším vývoji a změnách, ohrozila tím žalobkyně činnost paní K, kterou vykonávala na základně rozhodnutí vedoucího oddělení. Žalobkyně tímto porušila § 45 odst. písm. a) zákona o služebním poměru, podle nějž je základní povinností příslušníka dodržovat služební kázeň.

[12] K námitce, podle níž vedoucí oddělení opřel své rozhodnutí o výpovědi svědků, kteří jsou na věci osobně zainteresováni, žalovaný uvedl, že výpověď A. K. je velice stručná a pro objasnění řešené věci neměla zásadní význam. Podstatná je výpověď kpt. Ž. Žalovaný však netuší, z jakého důvodu by měl být na věci pan Ž. osobně zainteresován, jak tvrdí žalobkyně. V svém e-mailu ze dne 5. listopadu 2015 se žalobkyně k jeho osobě nikterak negativně nevyjadřovala. Teprve v okamžiku, když začal pan Ž. vystupovat jako svědek a jeho výpověď se ukázala býti podstatnou pro posouzení věci, žalobkyně začala namítat, že se jedná o nedůvěryhodnou osobu, jelikož s ním měla mít jisté pracovní konflikty. Výpověď pana Ž. ale nevykazuje žádné rozpory, nesrovnalosti, odpovědi svědka byly stručné, jasné a věcné. Navíc sama žalobkyně jeho výpověď potvrzuje, vůbec nezpochybňuje tu skutečnost, že distribuční e-mailový seznam pana Š. byl hlavním informačním zdrojem pro správce webu HZS HK. S panem Ž. se pouze neshoduje na tom, zda mohlo vyřazení e-mailu paní K. ovlivnit výkon funkce správce webu.

[13] Pokud se jedná o důkazy navržené žalobkyní, pak jak vedoucí oddělení, tak žalovaný se k tomu v odůvodnění svých rozhodnutí dostatečně vyjádřili. Jakékoli závěry přijaté na poradě tiskových mluvčí HZS ČR nejsou ani pro vedoucího oddělení, ani pro žalovaného jako ředitele HZS HK závazné. Pro posouzení věci také nemá podstatnější význam výslech svědků – tiskových mluvčí z jiných krajů. Z předložených vyjádření tiskových mluvčí je zřejmé, že tiskoví mluvčí jsou pro pana Š. ohledně webu hlavní partneři. Žalovaný tuto skutečnost nezpochybňuje, naopak se jedná o okolnost pro žalobkyni přitěžující. Jak uvedl ve svém rozhodnutí vedoucí oddělení, pan Š. e-mail žalobkyně ze dne 5. 11. 2015 musel proto vnímat jako požadavek, který by měl splnit, jelikož na základě údajné dohody a zažité praxe, jak uvádí žalobkyně, vnímal tiskové mluvčí jako osoby, které mu sdělují závazné informace ohledně správy webu HZS ČR. Požadavek žalobkyně pan Š. očividně nesplnil proto, že pochyboval o jeho důvěryhodnosti, respektive že pochyboval o tom, zda se opírá o předchozí

personální rozhodnutí příslušného služebního funkcionáře. Z toho důvodu také očekával vyjádření k tomu oprávněného služebního funkcionáře, jak dne 26. listopadu 2015 sdělil vedoucímu oddělení pan Ž. Tento postup pana Š. nasvědčuje tomu, že žalobkyní tvrzená ustálená komunikace mezi HZS krajů a generálním ředitelstvím HZS ČR byla nastavena velice volně. Ohledně nutnosti prokazovat existenci služebních předpisů se žalovaný a vedoucí oddělení taktéž dostatečně vyjádřili ve svých rozhodnutích.

[14] K námitce žalobkyně, podle níž je odůvodnění rozhodnutí vedoucího oddělení založeno na subjektivních hodnoceních jejího vystupování, žalovaný uvedl, že pro vedoucího oddělení byl postoj žalobkyně k projednávané věci podstatný pro zvážení výše trestu a pro zvážení možnosti využití § 186 odst. 8 zákona o služebním poměru. Pokud žalobkyně vyčítá vedoucímu oddělení nedostatek objektivy a tedy nezávislosti, svědčí to o jejím nepochopení základních principů služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kterými není nezávislost služebních funkcionářů, ale vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Zákon o služebním poměru jistě obsahuje pojistky, které mají zajistit ochranu příslušníka před zneužíváním pravomoci ze strany nadřízeného. Rozhodně však takovou pojistkou není to, že služební funkcionář bude vystupovat jako nezávislý soudce, který zcela odhlédne od svých osobních zkušeností s podřízenými příslušníky. Pokud by tomu tak bylo, zákon o služebním poměru by musel být koncipován zcela odlišně, například k projednávání kázeňských přestupků by musel být zřízen speciální kázeňský tribunál, ve kterém by nesměl zasedat nadřízený služební funkcionář příslušníka. Kázeňské trestání je též jedním z nástrojů, který slouží k řízení bezpečnostních sborů. Služební funkcionář se musí v prvé řadě pokusit příslušníka usměrnit tak, aby se projednávané závadné jednání neopakovalo. Tak tomu bylo i v případě vedoucího oddělení, když vyjádřil svůj názor na psychický stav a postoj žalobkyně. Žalovaný se dále podivil nad tvrzením žalobkyně, že se cítí být dotčena a uražena odůvodněním napadených rozhodnutí. Pokud žalobkyně není schopna unést kritiku ze strany svého služebního funkcionáře, je pak otázkou, proč dobrovolně vstupovala do služebního poměru příslušníků bezpečnostní sborů.

[15] Žalobkyně se dle žalovaného mylí, pokud tvrdí, že paní K. byla do distribučního e-mailového seznamu zařazena na základě rozhodnutí pana Š. Pan Š. e-mail paní K. do e-mailového seznamu vložil proto, že vedoucího oddělení rozhodl o tom, aby paní K. zastupovala žalobkyni po dobu její mateřské dovolené. Je pak zcela logické, že pan Š. po návratu žalobkyně z mateřské dovolené e-mail paní K. v distribučním seznamu ponechal, neboť paní K. ve výkonu své původně dočasné funkce nadále pokračovala. Navíc v dotčeném distribučním seznamu se nacházely i e-maily dalších osob, a to mj. Mgr. S. a pana Š. Žalobkyni však tato skutečnost vůbec nevadila. Žalobkyně si protiřečí v tvrzeních o tom, že vyřazení e-mailu z distribučního seznamu by nikterak neovlivnilo činnost paní K. Pokud žalobkyně tvrdí, že její reakce byla vyvolána i tou skutečností, že rozdělení úloh mezi ní a paní K. nebylo zcela přesně nastaveno, stále tím nemůže ospravedlnit svou žádost o vyřazení e-mailu paní K. Žalobkyně měla bezodkladně požádat vedoucího oddělení, aby je dodatečně upřesnil. Toto však žalobkyně neučinila a rozhodla se dle jejího názoru nepřesné rozdělení úkolu upřesňovat sama. Takto by však příslušník bezpečnostního sboru neměl v žádném případě postupovat.

[16] Podle žalovaného není důvodná ani námitka, podle níž před vydáním rozhodnutí vedoucího oddělení marně uplynula dvouměsíční subjektivní lhůta stanovená v § 186 zákona o služebním poměru. Žalovaný zdůrazňuje, že daná lhůta počíná běžet od okamžiku, kdy se příslušný služební funkcionář dozvěděl o jednání, které má znaky kázeňského přestupku. Jedná se o lhůtu subjektivní, proto počátek jejího běhu je nutné posuzovat podle kombinace

subjektivních a objektivních hledisek. V mnoha případech dochází k tomu, že služební funkcionář ví od počátku o jednání příslušníka, až následně se však z dalších zdrojů dozví o tom, že jednání, které se zpočátku zdálo bezvadné nebo jen podezřelé, skutečně naplňuje skutkovou podstatu kázeňského přestupku, zpočátku netušeného vůbec nebo jen v nejasných znacích. Nutnost pochopit alespoň základní charakteristiku řešeného skutku je o to důležitější v případech, které se týkají specializovaných oblastí, kterými jistě je i správa webu. V současném stále složitějším a komplexnějším světě, kdy se každým okamžikem znásobuje počet informací v každém vědním oboru, by musel služební funkcionář obsáhnout svými znalostmi rozsáhlé oblasti lidského poznání, aby si ihned mohl učinit představu o všech případných závadných jednáních jemu podřízených příslušníků. Případně ještě vhodnější by bylo, aby měl k dispozici odborný aparát, který by okamžitě prověřoval jakékoli náznaky spáchání kázeňského přestupku.

[17] Pravomoci HZS ČR jako bezpečnostního sboru se stále rozšiřují, HZS HK proto nevykonává jen činnosti týkající se požárů nebo dopravních nehod. To se projevuje ve stále větším počtu činností, které musí jednotlivé úseky HZS HK zabezpečovat. Podle názoru žalobkyně by tak její vedoucí měl být okamžitě schopen odborně hodnotit otázky sahající od řady právních oborů, přes vedení spisové služby, evidence smluv, agendy cestovních náhrad, vyúčtování stravného, řešení služebních a pracovních úrazů, vztahy s veřejností až po správu webu HZS HK. Žalovanému není zcela jasné, jak by vedoucí oddělení, který nikdy sám web nespravoval, mohl tušit z věty dosti nejasné (z jazykového hlediska věta nedává ani smysl), že žalobkyně žádá o vyřazení e-mailu z distribučního seznamu, který je dokonce jediným informačním zdrojem. A jak by mohl tušit, že tato očividně emotivně motivovaná žádost bude na příslušných místech vnímána jako reálný požadavek.

[18] Žalovaný dále shrnul okolnosti v časové souslednosti, za kterých se vedoucí oddělení dozvěděl o řešeném skutku žalobkyně. Vedoucímu oddělení dne 6. 11. 2015 zavolal kpt. Ing. Ž., který se jej zeptal, proč A. K. přestala být správcem webu HZS HK. Ten mu odpověděl, že se nic takového nestalo a na jeho dotaz, proč by tomu tak mělo být, mu kpt. Ing. Ž. sdělil obsah předmětného e-mailu žalobkyně. Následně vedoucího oddělení navštívila paní K. s žádostí, aby jasně urovnal vztahy mezi ní a žalobkyní, jelikož ze znění e-mailu měla pocit, že žalobkyně „*má problém s její osobou*“. Samotný e-mail žalobkyně byl formulován velice neformálně a nejasně. Je zřejmé, že zpočátku záležitost působila spíše dojmem snahy žalobkyně o konfrontaci s paní K. nebo o pokus žalobkyně zdiskreditovat paní K. v očích pana Š., hlavního koordinátora webu HZS ČR. Samotná formulace „*ze seznamu, kterým se info posílá*“ je příliš vágní na to, aby z ní bylo možné bez dalších informací usoudit, co oním seznamem žalobkyně míní. Teprve až 26. 11. 2015, na základě upřesňující informace od kpt. Ing. Ž., vedoucí oddělení zjistil, že pan Š. e-mail žalobkyně vnímá jako žádost o vyřazení paní K. ze svého distribučního emailového seznamu, který je dokonce jediným informačním zdrojem týkajícím se správy webu HZS HK. Podstatná byla i žádost pana Ž., aby vedoucí oddělení panu Š. potvrdil, že žádost žalobkyně je neoprávněná. Až v tento okamžik se vedoucí oddělení dozvěděl hlavní podstatu kázeňského přestupku, tedy tu skutečnost, že žalobkyně požádala o „*odříznutí*“ své kolegyně od jediného informačního zdroje důležitého pro výkon funkce správce webu. Až v tento okamžik bylo zřejmé, že žalobkyně svým jednáním ohrozila důležitý zájem služby, kterým správa webu bezpečnostního sboru jistě je. Pokud by vedoucí oddělení zahájil kázeňské řízení pouze na základě informací, které měl k dispozici před 26. 11. 2015, vedl by řízení na základě nejasných a neúplných informací, což jistě není účelem zákonné úpravy. Vedoucí oddělení vydal své rozhodnutí dne 20. 1. 2016, nejednalo se tedy o několikaměsíční šetření, které by jakkoli vykazovalo znaky libovolného prodlužování právní nejistoty na straně žalobkyně.

[19] Žalovaný obsáhle reagoval rovněž na doplnění žaloby (v samostatném vyjádření). Žalobkyně podala k oběma vyjádřením žalovaného repliky. Argumentace obsažená ve zmíněném vyjádření i v replikách žalobkyně však pouze rozvíjela již výše uvedené.

IV. Ústní jednání

[20] V průběhu ústního jednání konaného dne 16. 10. 2017 žalobkyně v podrobnostech odkázala na písemné vyhotovení žaloby a žalovaný na svá vyjádření k žalobě. Nad jejich rámec dodal, že výklad a aplikace dvouměsíční subjektivní lhůty stanovené v § 186 zákona o služebním poměru jsou velice problematické. K 1. 7. 2017 pak byla tato lhůta ze zákona zcela vypuštěna.

V. Posouzení věci krajským soudem

[21] Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobu shledal důvodnou.

[22] Krajský soud shrnuje, že žalobkyně brojí proti rozhodnutí služebního funkcionáře (vedoucího oddělení právního a organizačního HZS HK), který jí uložil kázeňský trest za kázeňský přestupek dle § 45 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru. Kázeňského přestupku se žalobkyně měla dopustit tím, že dne 5. 11. 2015 zaslala F. Š., projektantu informačních a komunikačních systémů generálního ředitelství HZS ČR, e-mail obsahující následující žádost: „*Prosím o vyřazení pí. K. ze seznamu, kterým se info posílá. Stále platí, že web máme na starosti já a F. Ž., nikoliv ona (...).*“ Vedoucí oddělení spatřoval v odeslání uvedeného e-mailu porušení služební kázně, neboť žalobkyně se jím dožadovala vyřazení e-mailu své kolegyně (paní K.) z distribučního e-mailového seznamu pana Š. Žalobkyně tím měla ohrozit řádný výkon pracovní činnosti paní K., neboť zmíněný distribuční e-mailový seznam je hlavním informačním zdrojem týkajícím se správy webu HZS ČR. Žalobkyně zároveň měla porušit rozhodnutí vedoucího oddělení o tom, že po jejím návratu z mateřské dovolené bude správu webu HZS HK vykonávat nadále paní K. společně s žalobkyní (každá v určené části webu).

[23] Žalovaný ve svém vyjádření k doplnění žaloby namítl, že žalobkyně zde nesprávně označila za žalovaného HZS HK, ačkoliv žaloba směřuje proti rozhodnutí ředitele HZS HK. Na straně žalovaného tak údajně chybí pasivní věcná legitimace. K tomu krajský soud předně uvádí, že žalovaný měl patrně na mysli pasivní procesní legitimaci, jako jednu z podmínek řízení, spíše než pasivní věcnou legitimaci, která je hmotněprávním institutem. Ve vztahu k pasivní procesní legitimaci pak podle § 69 s. ř. s. platí, že v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. Není tedy podstatné, koho žalobkyně v žalobě jako žalovaného označila (jak by tomu bylo například u žaloby proti nezákonnému zásahu), žalovaný je určen kogentně zákonem a je povinností soudu jednat s takto určeným žalovaným. Krajský soud tudíž jako s žalovaným jedná s ředitelem HZS HK, nikoliv s HZS HK jako takovým.

[24] Krajský soud se dále zabýval žalobní námitkou, podle níž byla žalobkyně potrestána až poté, co uplynula dvouměsíční subjektivní lhůta pro uložení kázeňského trestu, stanovená v § 186 zákona o služebním poměru. Pokud by shledal tuto námitku důvodnou, byly by další žalobní námitky bezpředmětné. Uvedená lhůta je lhůtou prekluzivní, jejím marným uplynutím tak odpovědnost za jednání, které má znaky kázeňského přestupku, zaniká.

[25] Podle § 186 odst. 10 zákona o služebním poměru (ve znění účinném do 30. 6. 2017) lze kázeňský trest za kázeňský přestupek uložit „*nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy se služební funkcionář dozvěděl o jednání, které má znaky kázeňského přestupku, a nejpozději do 1 roku ode dne, kdy ke spáchání kázeňského přestupku došlo.*“

[26] Spornou otázkou mezi stranami je určení okamžiku počátku běhu této lhůty. Ústavní soud v nálezu ze dne 17. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 947/09, uvedl k prekluzivním lhůtám a k počátku jejich běhu, že „*[s]myslem právního institutu lhůt je snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích, urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů (...)* Smyslem uvedené jednorocní prekluzivní subjektivní lhůty (pozn. soudu: v daném případě se jednalo o lhůtu pro uložení pokuty podle zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů) *je přimět správní orgán k aktivní činnosti - včetně zjišťování a prokazování, kdo je za porušení zákona odpovědný - bezprostředně od okamžiku, kdy se dozví o skutkových okolnostech v takovém rozsahu, který umožní předběžné právní zhodnocení, že došlo k porušení zákona jako takového; to platí s ohledem na ústavní princip právní jistoty a na povinnost správního orgánu rozhodnout bez zbytečných průtahů.*“

[27] Interpretací ustanovení upravujícího počátek běhu lhůty pro uložení kázeňského trestu obsaženého v zákoně o služebním poměru se zabýval Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 29. 7. 2016, č. j. 2 As 129/2016 – 89. Odkázal zde (kromě jiného) na výše citovaný nálezh Ústavního soudu a dovodil, že okamžik, kdy se služební funkcionář dozví o jednání, které má znaky kázeňského přestupku, nastává tehdy, „*když je v dispoziční sféře správního orgánu taková suma informací o určitém jednání, že na základě ní lze učinit úsudek, že je možné a nikoli nepravděpodobné, že jde o jednání, které může být kázeňským přestupkem. Rozhodně však není třeba, aby dotyčné informace byly natolik jednoznačné, strukturované, správním orgánem analyzované a prověřené, aby delikt ní charakter jednání, které je posuzováno, byl v daném okamžiku již postaven na jisto.*“ Nejvyšší správní soud v daném případě odmítl výklad žalovaného (ředitele Generální inspekce bezpečnostních sborů), podle něhož by běh subjektivní lhůty měl započít až okamžikem, kdy si služební funkcionář bude jistý, že se jedná o kázeňský přestupek. Takový výklad „*je z logiky věci nepřijatelný, neboť teprve v samotném kázeňském řízení bude na jisto postaveno, zda dané jednání naplňuje znaky kázeňského přestupku, či ne*“ (bod [21] cit. rozsudku). Obdobně viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 11. 2016, č. j. 9 As 92/2016 – 77.

[28] Definováním okamžiku, kdy se určitá osoba dozví o porušení předpisů, se pak zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 18. 9. 2012, č. j. 7 Afs 14/2011 – 115, v němž v bodě 50 uvedl, že „*vnímá institut prekluzivní lhůty v sankčním řízení striktně jako nástroj bránící právní nejistotě a průtahům na straně správního orgánu. Za okamžik, kdy se správní orgán po rozumu zákona „dozví“ o porušení předpisů (pozn. soudu: zde cenových předpisů), se tak sluší pokládat již ten den, kdy sankcionující orgán soustředí ony poznatky, informace a důkazní prostředky, z nichž je možno*

na spáchání deliktu usoudit, lhostejno, zda proběhlo jejich posouzení se závěrem o tom, že delikt byl spáchán a kým.“

[29] Podle žalobkyně počala lhůta pro uložení kázeňského trestu v nyní posuzované věci běžet již dne 6. 11. 2015, kdy se vedoucí oddělení dozvěděl o jednání žalobkyně, v němž spatřuje kázeňský přestupek – tedy o tom, že odeslala inkriminovaný e-mail panu Š. Žalovaný oproti tomu spojuje počátek běhu předmětné lhůty až se dnem, kdy se vedoucí oddělení dozvěděl další upřesňující informace k tomuto e-mailu, konkrétně se dnem 26. 11. 2015.

[30] Ze správního spisu (zejména z odůvodnění prvostupňového správního rozhodnutí) je patrné, že dne 6. 11. 2015 se vedoucí oddělení dozvěděl o obsahu e-mailu, který žalobkyně předchozího dne zaslala panu Š. z generálního ředitelství HZS ČR. Pan Š. se v reakci na uvedený e-mail obrátil na F. Ž., IT pracovníka HZS HK, s žádostí, aby zvážil, zda je vhodné vyřazovat paní K. ze správy webu HZS HK, neboť paní K. prokazovala nadprůměrné schopnosti při zacházení s webovými aplikacemi. Pan Ž. následně kontaktoval vedoucího oddělení s dotazem, proč paní K. přestala být správkyňou webu HZS HK. Při této příležitosti mu sdělil obsah předmětného e-mailu. Uvedené skutečnosti potvrdil i žalovaný ve vyjádření k žalobě.

[31] Žalovaný přesto zastává názor, že vedoucí oddělení se dozvěděl o jednání, které má znaky kázeňského přestupku, až dne 26. 11. 2015. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se danou otázkou zabýval na str. 18-21. Uvedl zde, že vedoucí oddělení měl nejprve za to, že se jednalo pouze o porušení služební zdvořilosti. Předmětný e-mail vnímal jako snahu o jakýsi osobní útok žalobkyně vůči paní K., v níž žalobkyně viděla konkurenci, a tak jí chtěla poškodit na úrovni generálního ředitelství HZS ČR. Ze samotného textu předmětného e-mailu jednoznačně nevyplývá, kterého informačního kanálu se žádost žalobkyně týkala. E-mail byl formulován velice neformálně a s ohledem na skutečnost, že paní K. web stále spravovala a věděli o tom všichni zúčastnění, vyzněl jeho text dost nejasně. Pan Ž. se vedoucího oddělení pouze dotázal, proč byla paní K. vyřazena ze správy webu, vedoucí oddělení mu na to sdělil, že nic takového se nestalo. I pan Ž. tedy daný e-mail vnímal spíše jen jako nepravdivou informaci a sdělením, že na správě webu se nic nemění, považoval záležitost za vyřešenou. Vedoucí oddělení zpočátku mylně usoudil, že existují dva vzájemně nepropojené systémy a e-mail žalobkyně se týkal pouze systému, který na generálním ředitelství HZS ČR spravuje pan Š. Tedy myslel si, že předmětný e-mail nemohl jakkoliv ovlivnit práci paní K.

[32] Podle žalovaného vedoucí oddělení odpovídá za širokou oblast činností HZS HK, a tak nelze předpokládat, že bude mít detailní přehled o tom, které informační kanály slouží pro správu webu HZS ČR. Je tedy pochopitelné, že neměl ihned jasno v tom, co vlastně žalobkyně učinila, tedy že se pokusila vyřadit paní K. z přístupu k informacím, které jsou důležité pro výkon funkce správce webu. Vedoucí oddělení v následujících dnech věc projednal jak s žalobkyní, tak s paní K. Žalobkyně mu podala vysvětlení, podle něž se jednalo o seznam, který nemá vliv na funkci paní K. Dostatečnou indicií k tomu, aby vedoucí oddělení zahájil kázeňské řízení, bylo teprve nesouhlasné vyjádření pana Ž. (ze dne 26. 11. 2015) k uvedenému vysvětlení žalobkyně. Podstatná je i skutečnost, že pan Ž. požádal vedoucího oddělení, aby celou záležitost vysvětlil panu Š. Tím se vedoucí oddělení dozvěděl, že e-mail žalobkyně je na odpovídající úrovni vnímán jako oficiální žádost o vyřazení kontaktu na paní K. z informačního kanálu zásadního pro výkon funkce správce webu.

[33] Obdobně žalovaný argumentoval i ve vyjádření k žalobě (viz výše body [16] až [18]).

[34] Krajský soud souhlasí s žalobkyní, že lhůta pro uložení kázeňského trestu počala běžet dne 6. 11. 2015. Již v tento moment byla v dispoziční sféře příslušného služebního funkcionáře (vedoucího oddělení) taková suma informací o jednání žalobkyně, že si na jejím základě mohl učinit úsudek, že je možné a nikoli nepravděpodobné, že jde o jednání, které je kázeňským přestupkem. Uvedeného dne se vedoucí oddělení dozvěděl o obsahu inkriminovaného e-mailu, který žalobkyně odeslala panu Š. V první moment mu skutečně nemuselo být jasné, jaký byl přesně jeho smysl, tj. o jakém seznamu se v e-mailu hovoří a jaký význam má pro paní K., aby byla na tomto e-mailovém seznamu zařazena. Nic mu však nebránilo v tom, aby si tyto skutečnosti ověřil, například rovnou u pana Ž., který je IT pracovníkem HZS HK a který jej o obsahu e-mailu informoval.

[35] Žalovaný opakovaně zdůrazňuje, že posouzení jednání žalobkyně vyžadovalo určité odborné znalosti, které vedoucí oddělení neměl (a ani po něm nelze spravedlivě požadovat, aby je měl). Krajský soud je však názoru, že se nejednalo o přehnaně komplikovanou odbornou záležitost. V podstatě šlo pouze o to zjistit, jakým způsobem probíhá komunikace mezi správci webů HZS HK a příslušnými zaměstnanci generálního ředitelství HZS ČR. Vedoucí oddělení sice nemusí mít detailní přehled o všech technických aspektech jednotlivých činností, za které ze své pozice odpovídá, měl by se však s nimi seznámit, pokud je to k výkonu jeho funkce v konkrétním případě zapotřebí.

[36] Žalovaný dále uvádí, že vedoucí oddělení se teprve následně dozvěděl, že e-mail žalobkyně je na odpovídající úrovni vnímán jako oficiální žádost o vyřazení kontaktu na paní K. z informačního kanálu zásadního pro výkon funkce správce webu. Tomu, že na generálním ředitelství HZS ČR „berou vážně“ e-mail žalobkyně a že se její žádost dotýká komunikačního nástroje, který je významný pro výkon správy webu HZS HK, však nasvědčovala už jen skutečnost, že se pan Š. v reakci na obdržení daného e-mailu dotazoval svého kolegy z HZS HK, proč byla paní K. vyřazena ze správy webu HZS HK.

[37] Skutečnost, že si vedoucí oddělení nejprve vyložil smysl e-mailu žalobkyně mylně a až po několik týdnech korigoval svůj úsudek, je pochopitelná, nemůže však jít k tíži žalobkyně při určování okamžiku počátku běhu lhůty pro uložení kázeňského trestu. Stejně tak nemůže krajský soud nijak zohlednit skutečnost, na kterou žalovaný poukázal při ústním jednání, tedy že s účinností od 1. 7. 2017 již zákon o služebním poměru neobsahuje úpravu subjektivní lhůty pro uložení kázeňského trestu (v zákoně zůstala pouze jednoletá objektivní lhůta). Správní orgány rozhodovaly o kázeňském potrestání žalobkyně za právního stavu, kdy zákon obsahoval úpravu uvedené subjektivní lhůty. Jednalo se o úpravu přísnou vůči služebním funkcionářům, kteří měli povinnost rozhodnout o kázeňském trestu do dvou měsíců od okamžiku, kdy se dozvěděli o jednání, které má znaky kázeňského přestupku. Toho, že zákonodárce kladl vysoké nároky na rychlost vedení řízení o kázeňském přestupku, si však všichni služební funkcionáři museli být vědomi. Krajský soud k nim nemůže být z tohoto důvodu shovívavý a vykládat úpravu počátku běhu dané prekluzivní lhůty jinak, než by činil v případě jiných přestupků či správních deliktů.

[38] Krajský soud uzavírá, že subjektivní lhůta pro uložení kázeňského trestu dle § 186 odst. 10 zákona o služebním poměru počala v posuzovaném případě běžet dne 6. 11. 2015. Kázeňský trest však byl žalobkyni uložen až rozhodnutím vedoucího oddělení ze dne 20. 1. 2016, tedy v době, kdy již odpovědnost žalobkyně za dané jednání zanikla. Z těchto důvodů se krajský soud již blíže nezabýval otázkou, zda jednání žalobkyně skutečně naplnilo znaky skutkové podstaty kázeňského přestupku, za nějž byla potrestána, případně zda se správní orgány nedopustily i dalších namítaných vad řízení.

VI. Závěr a náklady řízení

[39] Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem pro současné zrušení prvostupňového správního rozhodnutí je, že marným uplynutím lhůty stanovené v § 186 odst. 10 zákona o služebním poměru došlo k prekluzi odpovědnosti žalobkyně za jednání, v němž správní orgány spatřovaly kázeňský přestupek. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 1, 3, 4 a 5 s. ř. s.).

[40] Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, krajský soud jí proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě zaplaceného soudního poplatku ve výši 3000 Kč, v náhradě nákladů právní služby poskytnuté zástupcem žalobkyně za 3 úkony po 3100 Kč a za 1 půlúkon v hodnotě 1550 Kč a v paušální náhradě hotových výdajů po 300 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), odst. 2 písm. f) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif]. Protože zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající dani, kterou je zástupce povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Zástupce žalobkyně vyčíslil náklady řízení odlišně – požadoval přiznání náhrady nákladů právní služby za 6 úkonů a za 1 půlúkon. Krajský soud však neshledal jako důvodně vynaložené zástupcem žalobkyně účtované náklady za úkony spočívající v sepisu doplnění žaloby ze dne 23. 6. 2016 a replik k vyjádřením žalovaného. Krajský soud nevidí žádný rozumný důvod, který zástupci žalobkyně bránil v tom, aby včlenil všechny žalobní námítky již do samotné žaloby, kterou podal dne 20. 6. 2016. Takové „kouskování“ žalobní argumentace do více podání je sice možné (soud se musí zabývat všemi podáními), ale nemůže vést k navýšení nákladů řízení účtovaných protistraně. Repliky k vyjádřením žalovaného pak v podstatě neobsahovaly nic nad rámec toho, co již bylo uvedeno v žalobě. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 17 580,50 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Josefa Moravce.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 25. říjen 2017

JUDr. Magdalena Ježková v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
L. P.